

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W MIŁAKOWIE

ul. Olsztyńska 16, 14-310 Miłakowo, tel. (89) 757-83-46, fax. (89) 758-71-61
NIP 741-14-80-353 REGON 510500446 e-mail: mopsmilakowo@wp.pl www.mopsmilakowo.prv.pl

---

SPRAWOZDANIE

---

z działalności

**MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ**

w Miłakowie
za rok 2011

luty 2012

Spis treści

1.	Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1.1.	Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1.2.	Struktura organizacyjna i kadrowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1.2.1.	Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1.2.2.	Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej	5
1.2.3.	Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników Ośrodka	5
2.	Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłakowie	5
2.1.	Dane liczbowe i charakterystyka	5
3.	Wydatki na zadania realizowane przez MOPS	8
4.	Opis realizacji zadań pomocy społecznej	9
4.1.	Świadczenia pieniężne.....	10
4.2.	Świadczenia niepieniężne.....	11
4.3.	Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy	12
4.4.	Świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie	13
5.	Statystyka ilościowo - wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2011r.	13
6.	Realizacja zasiłków rodzinnych i dodatków oraz świadczeń pielęgnacyjnych	14
7.	Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego.....	16
8.	Pozostała działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2011r.....	17
8.1.	Projekt „Program aktywizacji społeczno – zawodowej bezrobotnych w gminie Miłakowo”	17
8.2.	Prace społecznie użyteczne	18
8.3.	Zbiórka odzieży używanej.....	18
8.4.	Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.....	18
8.5.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami	18

1. Organizacja działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.1. Podstawy prawne działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłakowie jest jednostką organizacyjną Gminy Miłakowo powołaną do realizacji w jej imieniu zadań pomocy społecznej.

Ośrodek realizuje zadania w szczególności na podstawie następujących przepisów prawa:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.);
- ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.);
- Statutu zatwierdzonego uchwałą Nr XXXVII/260/2009 Rady Miejskiej w Miłakowie z dnia 9 września 2009r. zmienionym uchwałami Rady Miejskiej w Miłakowie:
  - Nr XXX/205/2009 z dnia 11 lutego 2009r.
  - Nr VI/28/2011 z dnia 25 stycznia 2011r.
- ustawy z dnia 26 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.);
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 Nr 234, poz. 1536.);
- ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485 ze zm.);
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008r. Nr 69, poz. 415 ze zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992 ze zm.);
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.);
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 71, poz. 734 ze zm.);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027 ze zm.);
- ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 371 ze zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).

Ważnym dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w zakresie pomocy społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych, której opracowanie i realizacja należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. W dniu 27 listopada 2008 r. Rada Miejska w Miłakowie przyjęła uchwałą Nr XXVII/191/2008 Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miłakowo na lata 2008 - 2015.

1.2. Struktura organizacyjna i kadrowa Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

1.2.1. Struktura organizacyjna Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na dzień 31 grudnia 2011r. wewnętrzny podział organizacyjny przedstawiał się następująco:

W skład Ośrodka wchodzi:

1. Kierownik
2. Główna Księgowa;
3. Pracownicy socjalni w tym:
  - a. specjalista pracy z rodziną
  - b. specjalista pracy socjalnej;
4. Starszy Inspektor ds. Świadczeń Rodzinnych;
5. Inspektor ds. Funduszu Alimentacyjnego
6. Referent:
  - a. do spraw dodatków mieszkaniowych

b. obsługa systemu „nOPIEKA”

1.2.2. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej

Na dzień 31 grudnia 2011 r. stan zatrudnienia pracowników wyniósł 15 osób na 15 etatach.

1.2.3. Kwalifikacje zawodowe i wykształcenie pracowników Ośrodka

Niezbędnym warunkiem prawidłowej realizacji zadań pomocy społecznej jest posiadanie dobrego zespołu pracowników wyposażonego w specjalistyczną wiedzę i doświadczenie. Ustawa o pomocy społecznej określa, kto może zostać pracownikiem socjalnym. Zgodnie z art. 116 ust. 1 może to być osoba, która posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych lub ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna, lub do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia lub nauki o rodzinie.

Tabela nr 1: Poziom wykształcenia pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłakowie

Lp.	Poziom wykształcenie	Liczba osób
1.	Wyższe	6
	z tego:	
	licencjackie	2
	magisterskie	4
2.	Średnie	5
3.	Zasadnicze zawodowe	2
4.	Podstawowe	2

W ostatnich latach można obserwować stały wzrost liczby realizowanych przez pomoc społeczną zadań, co wiąże się z koniecznością stałego doskonalenia zawodowego, poszerzania posiadanej wiedzy i umiejętności. Rosnące wymagania w stosunku zarówno do pracowników socjalnych, jak i pracowników obsługi administracyjno-finansowej Ośrodka, zaowocowały wzrostem poziomu wykształcenia kadry w ostatnich latach. Pracownicy Ośrodka w 2011r. uczestniczyli w różnego rodzaju kursach, szkoleniach, konferencjach oraz seminariach organizowanych przez firmy zewnętrzne, a także przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ogółem w ubiegłym roku 12 pracowników wzięło udział w 17 szkoleniach. Przeprowadzone szkolenia obejmowały swoim zakresem między innymi następujące tematy:

- zasady stosowania Kpa w zakresie świadczeń z ustawy o pomocy społecznej;
- komunikacja asertywna;
- świadczenia rodzinne i alimentacyjne. Sprawozdawczość i finansowanie;
- egzekucja świadczeń nienależnie pobranych – teoria a praktyka;
- realizacja projektów systemowych;
- realizacja i archiwizacja projektów PO KL;
- windykacja zobowiązań alimentacyjnych;
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- akademia innowacyjnych metod pracy z klientami zagrożonymi wykluczeniem;
- rachunkowość jednostek pomocy społecznej w praktyce.

2. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłakowie

2.1. Dane liczbowe i charakterystyka

W Miłakowie, wg stanu na dzień 31 grudnia 2011 r. (dane Wydziału Ewidencji Ludności Urzędu Miejskiego w Miłakowie), zamieszkiwało 5 969 osób. Spośród nich system pomocy społecznej w 2011r. objął wsparciem 368 rodzin, w których żyło 1 113 osób.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomocy społecznej udziela się w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej całonocne placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, trudności w przystosowaniu do życia

po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej oraz klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Miłakowo, przyjąć należy, iż pomocą zostało objętych 6,17% ogółu ludności gminy.

W 2011 r. dominującym powodem przyznawania świadczeń pomocy społecznej, podobnie jak w latach poprzednich, pozostawało bezrobocie. Liczba osób i rodzin objętych wsparciem z tej właśnie przyczyny systematycznie wzrasta. Mając na uwadze powyższe, można zauważyć, iż sytuacja na lokalnym rynku pracy w znaczącym stopniu wpływa na strukturę osób korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłakowie.

Kolejnymi najczęściej występującymi w 2011r. powodami udzielania świadczeń były: niepełnosprawność (91 rodziny) i długotrwała lub ciężka choroba (70 rodzin).

Tabela nr 2: Powody przyznawania pomocy

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
	OGÓŁEM	w tym: NA WSI ¹⁾	
Ubóstwo	319	216	1 001
Bezdomność	10	5	10
Potrzeba ochrony macierzyństwa	76	61	426
W tym: Wielodzietność	74	61	418
Bezrobocie	303	211	982
Niepełnosprawność	91	54	235
Długotrwała lub ciężka choroba	70	36	181
Bezradność w sprawach opiek.-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - ogółem	56	36	205
W tym: Rodziny niepełne	56	36	205
Przemoc w rodzinie	1	1	4
Alkoholizm	1	0	1
Zdarzenie losowe	3	2	17

Powyżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin w poszczególnych grupach. Wymienione w ustawie dysfunkcje, z powodu których przyznawana była pomoc, mogły współwystępować ze sobą i z tego względu liczby osób i rodzin nie sumują się. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano nieznaczny spadek liczby świadczeniobiorców.

Tabela nr 3: Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE	LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNA NO DECYZJĄ ŚWIAD.	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI	
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	639	368	235	1 113
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	639	368	235	1 113

Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	870	533	3 141
w tym: wyłącznie w postaci pracy socjalnej	X	502	298	2 028

Patrząc na przedstawione powyżej dane zwraca uwagę zerowy udział liczby osób korzystających z form pomocy oferowanych w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej. Wynika to ze zmian, jakie wniosły w ostatnich latach kolejne nowelizacje ustawy o pomocy społecznej, w wyniku których większość zadań została przekazana gminie do realizacji jako zadania własne o charakterze obowiązkowym bądź fakultatywnym.

Tabela nr 4: Typy rodzin objętych pomocą społeczną

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
Rodziny ogółem (wiersz 2+3+4+5+6+7)		1	870
3 141			
o liczbie osób			
1	2	111	111
2	3	123	246
3	4	156	468
4	5	230	920
5	6	194	970
6 i więcej	7	56	426
Rodziny z dziećmi		8	2 519
o liczbie dzieci			
1	9	437	1 311
2	10	83	332
3	11	73	365
4	12	40	240
5	13	12	84
6	14	10	80
7 i więcej	15	11	107
Rodziny niepełne (wiersz 17+18+19+20)		16	322
o liczbie dzieci			
1	17	26	36
2	18	35	112
3	19	20	70
4 i więcej	20	19	104
Rodziny emerytów i rencistów (wiersz 22+23+24+25)		21	300
o liczbie osób			
1	22	19	19
2	23	18	36
3	24	28	84
4 i więcej	25	39	161

Klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydano łącznie 1 434 decyzji administracyjnych, w tym 20 decyzji odmownych, co stanowiło niespełna 1,39% ogółu wydanych decyzji. Od wydanych decyzji wniesiono 5 odwołań, co stanowiło znikomą ilość w stosunku do ogólnej liczby rozstrzyganych spraw. W 2011r. ogólną liczbę klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły rodziny otrzymujące wsparcie w ramach:

1. ustawy o pomocy społecznej – 368 rodzin,
2. ustawy o świadczeniach rodzinnych – 657 rodziny,

3. ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – 54 rodzin,
4. ustawy o dodatkach mieszkaniowych – 85 rodzin.

3. Wydatki na zadania realizowane przez MOPS

Tabela nr 5: Szczegółowe zestawienie wydatków MOPS

Lp.	Rodzaj wydatku	Wydatki w zł za 2011r.
1	Dodatki mieszkaniowe	73.476,97
2	Zasiłki pomoc w naturze w tym dotacja:	621.999,64 539.812,99
	Zasiłki stałe w tym dotacja:	198.487,82 158.790,00
3	Domy pomocy społecznej	74.658,32
4	Usługi opiekuńcze (w tym usługi świadczone przez opiekunki MOPS)	163.481,54
5	Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w tym dotacja:	146.278,00 109.528,00
6	Pozostała działalność – zakup materiałów	400,00
7	Prace społecznie użyteczne	48.453,00
8	Utrzymanie Ośrodka w tym dotacja:	360.748,71 126.256,00
9	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	14.751,06
10	Razem zadania własne gminy (suma poz. 1-9)	1.702.735,06
11	Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych	4.270,00
12	Świadczenia rodzinne, pielęgnacyjne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego	3.043.299,72
13	Dodatki do świadczeń pielęgnacyjnych	26.900,00
14	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	25.597,83
15	Razem zadania zlecone gminie (suma poz. 11-14)	3.100.067,55
16	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	140.378,44
17	Wydatki razem (10+15+16)	4.943.181,05

Łączne wydatki na zadania realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2011r. wyniosły 4.943.181,05zł, z czego środki na realizację w kwocie 4.053.312,80zł pochodziły z budżetu państwa, 756.548,07zł – z budżetu JST, 133.320,18 – z budżetu EFS

Rozdział 85202 – Domy Pomocy Społecznej - 74.658,32 zł

Źródło finansowania – środki własne jst

Rozdział 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego – 3.047.569,72 zł

Źródło finansowania – środki z budżetu państwa

Rozdział 85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne – 40.348,89 zł

Źródło finansowania – 37.397,83 środki z budżetu państwa

- 2.951,06 środki własne jst

Rozdział 85214 – zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne – 621.999,64 zł

Źródło finansowania – 539.812,99 środki z budżetu państwa

- 82.186,65 środki własne jst

Rozdział 85215 – Dodatki mieszkaniowe – 73.476,97 zł

Źródło finansowania – środki własne jst

Rozdział 85216- Zasiłki stałe – 198.487,82 zł

Źródło finansowania – 158.790,00 zł środki z budżetu państwa

- 39.697,82 zł środki własne jst

Rozdział 85219 – Ośrodek Pomocy Społecznej – 360.748,71 zł

Źródło finansowania - 126.256,00 zł środki z budżetu państwa

234.492,71 zł środki własne jst

Rozdział 85228 – Usługi opiekuńcze – 163.481,54 zł

Źródło finansowania – środki własne jst

Rozdział 85295 - Pozostała działalność - 222.031,00 zł

Źródło finansowania – 136.428,00 środki z budżetu państwa

- 85.603,00 środki własne jst

Rozdział 85395 – Pozostała działalność – 140.378,44 zł

Źródło finansowania – 133.320,18 zł środki z EFS

- 7.058,26 zł środki z budżetu państwa

4. Opis realizacji zadań pomocy społecznej

Do podstawowych zadań pomocy społecznej należą: wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, a także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań mających na celu usamodzielnienie osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem. Osiąganiu wyznaczonych celów służy udzielanie pomocy:

- finansowej;
- rzeczowej;
- usługowej;
- poradnictwa;
- pracy socjalnej.

Świadczenia pieniężne przyznawane są z systemu pomocy społecznej pod warunkiem spełnienia jednocześnie dwóch kryteriów. Konieczne jest występowanie jednej z okoliczności wskazującej na trudną sytuację życiową tj. bezrobocia, niepełnosprawności, wielodzietności, potrzeby ochrony macierzyństwa, sieroctwa, bezdomności i innych wskazanych w ustawie o pomocy społecznej oraz spełnienie kryterium dochodowego. W 2011r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej wynosiło:

- na osobę samotnie gospodarującą – 477 zł netto;
- na każdą osobę w rodzinie – 351 zł netto.

Rodzaj, forma i rozmiar przyznawanego świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie wsparcia. Osoby (rodziny), których dochód przekracza powyższe kryterium

dochodowe, a znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, również mogą ubiegać się o pomoc finansową z pomocy społecznej.

Środki na realizację zadań pomocy społecznej, które dzieli się odpowiednio na własne i zlecone, pochodzą z:

- budżetu gminy;
- budżetu państwa;

4.1. Świadczenia pieniężne

W 2011r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował następujące świadczenia pieniężne:

1) *zasilek okresowy*

Świadczenie przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowane jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 50% różnicy między kryterium dochodowym :

- osoby samotnie gospodarujące a dochodem tej osoby;
- rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł. Okres, na jaki przyznane zostanie to świadczenie, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy. Wypłata zasiłku jest obligatoryjnym zadaniem własnym gminy, dotowanym z budżetu państwa.

W 2011r. przyznano ww. świadczenia dla 210 rodzin na łączną kwotę 541 014,00zł. Środki na realizację zadania w całości pochodziły z dotacji celowej.

2) *zasilek celowy i specjalny zasiłek celowy*

Zasiłek celowy jest świadczeniem fakultatywnym przyznawanym na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W 2011 r. z tej formy pomocy skorzystało 240 rodziny, a wysokość przyznanych świadczeń wyniosła 122 085,39zł. Spośród ww. rodzin 153 zostały objęte pomocą w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności lub posiłku, przyznawanego w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na co przeznaczono 39 898,74zł. Środki na ten cel w całości pochodziły z dotacji celowej z budżetu państwa. Zasiłek ten jest przyznawany w przypadku braku możliwości zapewnienia posiłku lub gdy możliwość przyznania pomocy w formie posiłku byłoby nieuzasadnione z uwagi na sytuację osobistą lub rodzinną.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na podstawie art. 41 ustawy o pomocy społecznej, osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy – w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Wsparciem w powyższej formie objęto 30 rodzin na co przeznaczono kwotę 7 192,80zł.

3) *zasilek stały*

Jest to świadczenie o charakterze obligatoryjnym przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.

Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. W przypadku osoby samotnie gospodarującej ustalona została również maksymalna wysokość świadczenia w kwocie 444 zł. Wypłata zasiłków stałych należy również do katalogu obowiązkowych zadań własnych gminy. Na realizację zadania przekazywana jest dotacja celowa z budżetu państwa.

W 2011 r. zasiłki stałe wypłacono w łącznej kwocie 198 487,82zł dla 116 osób.

4.2. Świadczenia niepieniężne

1) praca socjalna

Świadczenie pomocy w postaci pracy socjalnej jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym i nie jest uzależnione od posiadanego przez osobę, rodzinę dochodu. W 2011 r. pomocą w formie pracy socjalnej objętych zostało 3141 osób, czyli 870 rodzin.

Praca socjalna jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Ponadto praca socjalna może być świadczona w oparciu o kontrakt socjalny, a więc umowę dwustronną zawieraną w formie pisemnej przez pracowników socjalnych z osobami korzystającymi z pomocy społecznej.

Celem kontraktu jest ustalenie najbardziej skutecznej drogi wyjścia rodziny z trudnej sytuacji, w jakiej się znalazła, poprzez określenie zobowiązań i uprawnień stron. Zawarcie kontraktu socjalnego zmusza klienta do aktywnego uczestnictwa osoby w rozwiązywaniu i poprawie własnej trudnej sytuacji życiowej, a pracownikowi socjalnemu daje możliwość ocenienia efektów pracy, skuteczności kontraktu i korygowania określonych celów. Ustawa o pomocy społecznej określa skutki odmowy zawarcia kontraktu i niedotrzymania jego postanowień przez świadczeniobiorcę. W 2011 r. pracownicy tut. Ośrodka zawarli 27 kontraktów socjalnych, którymi objęto 27 osób.

2) poradnictwo specjalistyczne

Obejmuje w szczególności poradnictwo prawne (udzielanie informacji z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów), psychologiczne (realizowane przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii) oraz rodzinne (obejmuje problemy funkcjonowania rodzin, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną). Poradnictwo jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Realizacją tego typu wsparcia zajmują się głównie pracownicy tut. Ośrodka przy współpracy m.in. z pedagogami szkolnymi, terapeutami oraz Przewodniczącym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W 2011 r. prowadzona była działalność konsultacyjno – doradcza w zakresie:

- przekazywania informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia;
- wspierania rodzin w prawidłowym realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej;
- wsparcia psychologicznego w sytuacjach kryzysowych;
- udzielania porad z zakresu prawa;
- poradnictwa i pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie oraz uzależnionym.

3) zapewnienie posiłku

Zadaniem pomocy społecznej o charakterze obligatoryjnym jest zapewnienie jednego gorącego posiłku dziennie osobom tego pozbawionym. Realizacja zadania odbywała się głównie poprzez prowadzenie dożywiania dzieci w szkołach. Pomoc w formie posiłku może być przyznana bezpłatnie, jeżeli dochód osoby nie przekracza 150% kryterium dochodowego, czyli podwyższonego w stosunku do ogólnych zapisów ustawy o pomocy społecznej. Pomoc w formie posiłku jest udzielana ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego w celu zapewnienia zdrowego żywienia.

Na realizację zadania wydatkowano kwotę 146 278zł. Środki w kwocie 109 528zł pochodziły z dotacji celowej przyznanej w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Wkład własny gminy wyniósł 36 750zł. W ramach tej pomocy objęto dożywianiem 287 dzieci i młodzieży oraz jedną osobę dorosłą.

4) usługi opiekuńcze

Osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze świadczone w środowisku. Obejmują one pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, podstawową opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Usługi opiekuńcze są zadaniami własnymi gminy o charakterze obowiązkowym. W minionym roku usługi były świadczone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W 2011 r. pomocy w formie usług opiekuńczych udzielono 25 osobom żyjącym w 23 rodzinach. Koszt świadczenia usług wyniósł 163 481,54zł.

5) specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Jest to jedno z nielicznych zadań realizowanych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających ze schorzenia lub niepełnosprawności. Usługi specjalistyczne stanowią odpowiednik usług opiekuńczych, przy czym świadczone są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Celem oddziaływań terapeutycznych jest usprawnianie do funkcjonowania w społeczeństwie, pielęgnacja (kontrola farmakoterapii, edukacja lekowa), wspieranie psychologiczno-pedagogiczne i edukacyjno-terapeutyczne. Usługi te mogą być świadczone w miejscu zamieszkania osób wymagających tej formy pomocy oraz w ośrodku wsparcia. Usługi świadczone w środowisku zamieszkania pozwalają na odejście od instytucjonalnej pomocy osobom chorym psychicznie i ułatwiają budowanie systemu wsparcia społecznego dla osób chorych, dają możliwość lepszego poznania ich warunków życiowych, sytuacji rodzinnej, a przez to skutecznego ich wpięcia. Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi są zadaniem zleconym gminie.

W minionym roku nie były realizowane specjalistyczne usługi – nie zachodziła taka potrzeba.

6) domy pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej świadczą usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające i edukacyjne, na poziomie obowiązującego standardu, osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku lub choroby. Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Jednak umieszczenie w domu pomocy społecznej jest ostatnią formą pomocy stosowaną tylko w przypadku braku możliwości rozwiązywania problemów innymi sposobami.

Oplaty za pobyt w domu pomocy społecznej ponoszą w kolejności:

- mieszkaniec domu w wysokości 70% swojego dochodu;
- małżonek, zstępni przed wstępnymi (jeżeli dochód na osobę jest wyższy niż 250% kryterium dochodowego, z tym, że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 250% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie);
- gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – do wysokości pełnego kosztu pobytu.

W roku 2011 w domach pomocy społecznej przebywało 4 mieszkańców Gminy Miłakowo. Łączny koszt poniesiony przez Gminę Miłakowo wyniósł 74 658,32zł.

7) sprawienie pogrzebu

Pomoc społeczna obejmuje obowiązek sprawienia pogrzebu w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości. Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. W 2011 r. koszty sprawienia pogrzebu dla 1 osoby wyniósł 2 566zł.

4.3. Świadczenia z zakresu zadań własnych gminy

Koszt świadczeń realizowanych w ramach zadań własnych gminy przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wynosił ogółem 1 101 092,06 zł. Wydatki zostały poniesione na:

- zasiłki stałe – 198 487,82zł;
- zasiłki celowe – 82 186,65zł;
- zasiłki okresowe – 539 812,99zł;
- usługi opiekuńcze – 163 481,54zł;
- zapewnienie posiłku – 39 898,74zł;
- odpłatność gminy za pobyt w domach pomocy społecznej – 74 658,32zł;
- sprawienie pogrzebu – 2 566,00zł.

Tabela nr 6: Rodzaje świadczeń i środki finansowe przeznaczone na realizację zadań własnych

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0	1	2	3	4	5
Zasiłki stałe - ogółem	63	627	198 488	59	116
W tym przyznany dla osoby:					
Samotnie gospodarującej	35	357	140 979	35	35
Pozostającej w rodzinie	28	270	57 509	24	81
Zasiłki okresowe - ogółem	218	1 728	541 014	210	707
Z tego:					
Środki własne	X	X	0	X	X

Dotacja	X	X	541 014	X	X
W tym przyznane z powodu: Bezrobocia	211	1 662	526 184	204	688
Długotrwałej choroby	2	7	1 517	2	2
Niepełnosprawności	10	59	13 313	10	43
Schronienie	5	70	10 827	5	5
Posiłek	287	38 246	101 513	150	679
W tym dla: Dzieci	286	38 067	100 414	149	678
Usługi opiekuńcze - ogółem	25	6 792	163 481	23	29
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	13	18 063	3	17
Sprawienie pogrzebu	1	1	2 566	1	2
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	244	X	90 629	236	738
W tym: Zasiłki specjalne celowe	30	37	7 193	30	81
Praca socjalna	X	X	X	870	3 141
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	4	41	74 658	4	4

4.4. Świadczenia z zakresu zadań zleconych gminie

W 2011 r. zadania zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej nie były realizowane.

5. Statystyka ilościowo - wartościowa dodatków mieszkaniowych za 2011r.

Dodatki mieszkaniowe przyznawane są na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Jest to świadczenie pieniężne wypłacane przez gminę dla osób, które nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem lokalu mieszkalnego. Dodatek mieszkaniowy przysługuje:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Poza posiadaniem jednego z wyżej wymienionych tytułów, aby otrzymać dodatek mieszkaniowy, należy posiadać odpowiedni dochód. Dochód na osobę w gospodarstwie domowym w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku nie może być większy niż:

- 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym;
- 125% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym;

Średni dochód na miesiąc oblicza się dzieląc dochód gospodarstwa domowego przez 3 (liczba miesięcy) i przez liczbę osób w gospodarstwie domowym. Dochód stanowią wszelkie przychody po odliczeniu kosztów ich uzyskania oraz po odliczeniu składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz na ubezpieczenie chorobowe, o ile nie zostały zaliczone do kosztów uzyskania przychodu.

Kolejną przesłanką, którą należy spełnić przy ubieganiu się o świadczenie, to powierzchnia użytkowa mieszkania, która nie może przekraczać dopuszczalnej powierzchni normatywnej, tj.:

- dla 1 osoby - 35 m²
- dla 2 osób - 40 m²
- dla 3 osób - 45 m²
- dla 4 osób - 55 m²
- dla 5 osób - 65 m²
- dla 6 osób - 70 m²
- na każdą kolejną osobę - o 5 m² więcej.

Jeżeli w lokalu mieszka osoba niepełnosprawna, poruszająca się na wózku lub osoba niepełnosprawna, która z uwagi na swoją niepełnosprawność musi zamieszkiwać w oddzielnym pokoju, zwiększa się normatywną powierzchnię o 15 m². Konieczność zamieszkiwania w oddzielnym pokoju musi być potwierdzona w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okresy 6-miesięczne. Wysokość świadczenia stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię zajmowanego lokalu a kwotą, którą powinna opłacić osoba ubiegająca się o dodatek z własnych dochodów.

W 2011 r. przyjęto 120 wniosków o dodatek mieszkaniowy.

Liczba wydanych decyzji:

- przyznających – 111;
- odmownych – 9;

W 2011r. nie zarejestrowano ani jednego odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego od wydanych w sprawie dodatków mieszkaniowych decyzji.

Tabela nr 8: Dodatki mieszkaniowe przyznane użytkownikom mieszkań w poszczególnych zasobach mieszkaniowych

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych
Najem – komunalne	34	241	26 032,45
Najem – inne	2	24	3 667,79
Mieszkania wykupione	45	382	40 289,83
Inne	1	6	318,06
Podnajem	3	20	3 168,84
RAZEM	85	673	73 476,97

Najliczniejszą grupę korzystających z dodatku mieszkaniowego stanowili użytkownicy mieszkań wykupionych. Procentowy udział kwoty dodatków mieszkań wykupionych wyniósł 54,83% w ogólnej kwocie wypłaconych dodatków.

Tabela nr 9: Liczba wypłaconych dodatków wg wysokości przyznanego świadczenia

Średnia miesięczna wysokość dodatku mieszkaniowego	Ilość wnioskodawców, którym przyznano dodatek mieszkaniowy
do 20 zł	2
20 zł – 40 zł	8
40 zł – 60 zł	20
60 zł – 80 zł	18
80 zł – 100 zł	30
ponad 100 zł	86

6. Realizacja zasiłków rodzinnych i dodatków oraz świadczeń pielęgnacyjnych

Świadczenia rodzinne są przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłakowie realizuje zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin gorzej usytuowanych w wychowaniu dziecka (dzieci) oraz w sytuacji, kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
  - a) urodzenia dziecka;
  - b) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
  - c) samotnego wychowania dziecka;
  - d) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
  - e) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
  - f) rozpoczęcia roku szkolnego;
  - g) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania;

- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny i świadczenie pielęgnacyjne,
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka. Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- opiekunowi faktycznemu dziecka;
- osobie uczącej się, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 504 zł, a w przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 583 zł.

Zasiłek rodzinny przysługuje ww. osobom do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia lub
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 68 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 91 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 98 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Świadczenia rodzinne w 2011 r. pobierały 657 rodziny, w których żyło 2300 osób. Wydanych zostało 917 decyzji, w tym odmownych - 21. Odwołanie od wydanych decyzji do Samorządowego Kolegium Odwoławczego wniosło 7 osób.

Tabela nr 10: Wydatki na świadczenia rodzinne za rok 2011r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Wydatki na świadczenia	Liczba przyznanych świadczeń
1.	Zasiłki rodzinne	743.499,00	8641
2.	Dodatki so zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu: urodzenia dziecka	33.000,00	33
3.	Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	43.707,00	115
4.	Samotnego wychowywania dziecka	76.600,00	428
5.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	54.700,00	706
6.	Rozpoczęcia roku szkolnego	53.400,00	534
7.	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	71.200,00	1260
8.	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	119.600,00	1495
9.	Ogółem dodatki do zasiłków rodzinnych (suma wierszy 2-8)	452.207,00	4571
10.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami (w.1+w.9)	1.195.706,00	13212
11.	Zasiłki pielęgnacyjne	560.898,00	3666
12.	Świadczenia pielęgnacyjne	749.037,00	1461
13.	Ogółem świadczenia opiekuńcze (w.11+w.12)	1.309.935,00	5127
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	51.000,00	51
15.	RAZEM (w.10+w.13+w.14)	2.556.641,00	18390

Na podstawie powyższych danych należy stwierdzić, iż w roku 2011 nastąpił znaczący wzrost liczby wypłacanych świadczeń przy jednoczesnym wzroście ogólnej kwoty wydatków na realizację zadania. Niestety, kryteria dochodowe uprawniające do otrzymywania świadczeń rodzinnych od kilku już lat pozostają na niezmiennym poziomie, co skutkuje zmniejszaniem się liczby uprawnionych. Jednocześnie od listopada 2009r. nastąpił wzrost kwoty wypłacanych świadczeń rodzinnych i pielęgnacyjnego, co spowodowało, pomimo zmniejszającej się liczby uprawnionych, wzrost wydatków na ten cel.

Tabela nr 11: Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne

Rodzaj składki	Wydatki	Liczba świadczeń
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	118.966,00	909
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	25.598,00	556

Za osobę uprawnioną do świadczenia pielęgnacyjnego Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe do czasu uzyskania uprawnień emerytalnych. Ponadto były odprowadzane składki zdrowotne za osoby, którym ustalono uprawnienia do świadczenia pielęgnacyjnego. W roku 2011 nastąpił wzrost zarówno liczby składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, jak i kwoty wydatków na ten cel. Związane jest to ze zwiększoną liczbą przyznawanych świadczeń pielęgnacyjnych, od których opłacane są wymienione powyżej składki. Taka sama tendencja została zanotowana w przypadku opłacanych przez Ośrodek składek zdrowotnych od przyznawanych świadczeń rodzinnych.

7. Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Podstawę normatywną realizacji zadania stanowi ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego stanowią formę pomocy państwa dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które nie mają możliwości wyegzekwowania alimentów od dłużnika. Świadczenia te przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie wyroku sądu lub na drodze ugody zatwierdzonej przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Ustalenie prawa do świadczenia oraz jego wypłata następuje na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej:

- do ukończenia 18 roku życia;
- do ukończenia 25 roku życia, gdy osoba uprawniona uczy się w szkole lub w szkole wyższej;
- bezterminowo, jeżeli osoba uprawniona posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Świadczenia są wypłacane w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie więcej niż 500 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Miłakowie w 2011 r. wydał 116 decyzji, w tym odmawiających wypłaty świadczenia – 2. Odnotowano jedno odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Tabela nr 12: Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz liczba wypłaconych świadczeń w roku 2011

Wyszczególnienie	Kwoty w zł	Liczba wypłaconych świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego, z tego na osobę uprawnioną w wieku:	284.677,00	1062
0 – 17 lat	250.465,00	944
18 – 24 lat	34.212,00	118
25 lat i więcej	0	0
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	57.254,16	
przekazane na dochody budżetu państwa	36.562,38	
przekazane na dochody własne gminy wierzyciela	10.380,92	
przekazane na dochody własne gminy dłużnika	10.310,86	
Dochody własne gmin z tyt. świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych, z tego:	16.268,00	

przekazane przez gminę na dochody własne	13.945,00
przekazane przez inne gminy	2.323,00
Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych	30.400,00

Wśród rodzin uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych dominują rodziny z 1 osobą uprawnioną, a liczba rodzin z liczbą uprawnionych równą 3, 4 i więcej osób jest znacznie mniejsza. Niewielki spadek w liczbie rodzin objętych wsparciem odnotowano w październiku, co było związane z końcem starego i rozpoczęciem nowego okresu świadczeniowego. Część nowych wniosków była jeszcze w fazie rozpatrywania.

8. Pozostała działalność Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w 2011r.

8.1. Projekt „Program aktywizacji społeczno – zawodowej bezrobotnych w gminie Miłakowo”

Zadanie było realizowane i finansowane w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Otrzymana na ten cel dotacja 144 612,86zł, a środki własne 16 965,80zł. Głównym celem projektu było zwiększenie aktywności społecznej i zawodowej 41 (K-35, M-5) mieszkańców gminy Miłakowo do końca XII 2011 roku poprzez zastosowanie instrumentów aktywnej integracji. Cele szczegółowe obejmowały:

- zwiększenie motywacji do działania i zaufania we własne siły, poprzez nabycie umiejętności komunikacji u 41 osób (K-36, M-5) w około 6 miesięcy;
- wzrost umiejętności autoprezentacji i pozytywnego kreowania własnej osoby u 41 osób (K-36, M-5) w około 6 miesięcy;
- zwiększenie mobilności zawodowej poprzez nabycie wiedzy z zakresu poruszania się na otwartym rynku pracy, podwyższenie/nabycie kwalifikacji zawodowych u 41 osób (K-36, M-5) w około 6 miesięcy;
- wzrost jakości pracy MOPS poprzez kontynuację zatrudnienia dodatkowego pracownika socjalnego – 12 miesięcy

Uczestnikami Projektu było w 2011r. 41 osób: 25 bezrobotnych (w tym 20 długotrwale bezrobotnych) i 2 osób nieaktywnych zawodowo, oraz 5 osób niepełnosprawnych. W szczególności były to osoby pozostające długotrwale bez pracy. W Projekcie udział brało 41 osób w tym z 27 osobami zastały zawarte kontrakty socjalne, a 14 osób uczestniczyło w Programie Aktywności Lokalnej (PAL).

Wobec każdego uczestnika projektu w ramach kontraktów socjalnych zastosowano instrumenty aktywnej integracji:

1. Aktywizacja zawodowa
  - a. warsztaty kompetencji zawodowych: techniki aktywnego poszukiwania pracy, przygotowanie dokumentów aplikacyjnych (CV, LM, pism urzędowych i podań, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej). Warsztaty te zostały przeprowadzone przez doradcę zawodowego;
  - b. poradnictwo zawodowe indywidualne – dla każdego uczestnika został opracowany IPD, dokonana została analiza potencjału osobowego i zawodowego każdego uczestnika, oraz planowanie przyszłych działań dotyczących ścieżki kształcenia, możliwości przekwalifikowania czy poszukiwania pracy – doradca zawodowy;
  - c. warsztaty przedsiębiorczości – tworzenie przedsiębiorstwa społecznego w tym spółdzielni socjalnych. W ramach tego działania została zorganizowana wizyta studyjna dla uczestników w przedsiębiorstwie społecznym.
2. Aktywizacja edukacyjna

W ramach tego działania dla 12 uczestniczek projektu z którymi podpisano kontrakt socjalny zorganizowane zostały szkolenia zawodowe, w tym 5 kobiet uczestniczyło w szkoleniu „Opiekun osób starszych z modułem języka niemieckiego”, a 9 kobiet uczestniczyło w szkoleniu „Nowoczesny sprzedawca z obsługą kas fiskalnych”.
3. Aktywizacja społeczna
  - a. warsztaty z zakresu kompetencji psychospołecznych obejmujące: komunikację społeczną, naukę radzenia sobie ze stresem i przezwyciężaniem problemów życiowych – psycholog;
  - b. poradnictwo prawne, warsztaty grupowe dotyczące prawa pracy, rodzinnego i karnego – prawnik;

Programem aktywności lokalnej (PAL) zostały objęte kobiety bierne zawodowo, m.in. samotne matki mające trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i wychowywaniu dzieci, oraz osoby niepełnosprawne z terenu całej gminy. W ramach PAL zostały zastosowane instrumenty aktywnej integracji.

1. Aktywizacja zawodowa
  - a. warsztaty aktywnego poszukiwania zatrudnienia i poruszania się po rynku pracy – doradca zawodowy;
2. Aktywizacja społeczna
  - a. trening komunikacji społecznej mający na celu radzenie sobie ze stresem, nową sytuacją – psycholog;
  - b. warsztaty z zakresu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, załatwiania spraw urzędowych, które miały na celu zwiększenie zaradności życiowej, oraz podwyższenie świadomości w zakresie pełnienia właściwych ról społecznych – starsza specjalistka pracy socjalnej;
  - c. zorganizowana została społeczna debata bezpieczeństwa z przedstawicielami Straży Pożarnej oraz Policji.
3. Aktywizacja zdrowotna
  - a. w ramach tego działania została zorganizowana trzydniowa wyjazdowa terapia psychologiczna. Uczestnicy wyjechali do Torunia, gdzie była prowadzona terapia psychologiczna przez psychologa – terapeutę.

Uczestnikom projektu przez okres jego realizacji były wypłacane świadczenia w formie zasiłków celowych w ramach wkładu własnego.

8.2. Prace społecznie użyteczne

Program Prac Społecznie Użytecznych jest skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Głównym celem programu jest aktywizacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych korzystających jednocześnie z pomocy społecznej.

W 2011r. 20 mieszkańców gminy Miłakowo – długotrwale bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej, skorzystało z możliwości czasowego zatrudnienia w ramach prac społecznie użytecznych.

Zatrudnione w ten sposób osoby wykonywały proste prace w miejscu swego zamieszkania oraz w jednostkach gminnych. Prace te obejmowały m.in. utrzymanie zieleni, oczyszczanie nabrzeży jezior, sprzątanie chodników i poboczy dróg, likwidowanie dzikich wysypisk, malowanie, odśnieżanie, wykonywanie drobnych prac remontowych i konserwatorskich. Bezrobotni zobowiązani byli do przepracowania 10 godzin w tygodniu, a za każdą godzinę otrzymywali 7,30zł. Na realizację programu w 2011r. ze środków własnych wydatkowano kwotę 48.453,00zł.

Prace Społecznie Użyteczne spotykają się z pozytywnym odbiorem nie tylko ze strony samych bezrobotnych, ale również instytucji.

8.3. Zbiórka odzieży używanej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od kilku lat jest na terenie naszego miasta koordynatorem zbiórek odzieży we współpracy z osobami prywatnymi. Celem takich akcji jest zebranie jak największej ilości odzieży, pomoc osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz uwrażliwienie społeczeństwa na problem ubóstwa.

8.4. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. mają prawo, oprócz ubezpieczonych, inne osoby posiadające obywatelstwo polskie i posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej

Polskiej o ile spełniają kryterium dochodowe wynikające z ustawy o pomocy społecznej. W tym przypadku potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stanowi decyzja burmistrza (wójta, prezydenta) gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania świadczeniobiorcy. Wydanie przedmiotowej decyzji poprzedza postępowanie analogiczne jak w przypadku przyznawania świadczeń z pomocy społecznej, a więc niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

W wyniku tego wywiadu ustala się, czy dana osoba spełnia wymogi ustawowe i czy możliwe jest potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2011r. wydanych zostało 4 decyzje.

8.5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i podmiotami

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Miłakowie w toku codziennych działań podejmują współpracę z następującymi organizacjami pozarządowymi, instytucjami i podmiotami:

1. Powiatowy Urząd Pracy

Ośrodek współpracuje w zakresie realizacji programów mających na celu aktywizację bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej. W 2011r. był to program prac społecznie użytecznych oraz projekt „Program aktywizacji społeczno – zawodowej bezrobotnych w gminie Miłakowo”. Ponadto systematycznie prowadzona jest współpraca polegająca na wymianie opinii, informacji, doświadczeń między pracownikami Ośrodka a pracownikami Urzędu celem wypracowania wspólnych działań na rzecz aktywizowania osób bezrobotnych.

2. Przewodniczącą Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Pracownicy Ośrodka współpracowali z członkami Gminnej Komisji systematycznie monitorując środowiska dotknięte problemem uzależnienia oraz doświadczające przemocy, udzielając im wsparcia finansowego, porad, pomagając w sporządzaniu pism procesowych. Osoby wymagające specjalistycznego wsparcia są kierowane do innych instytucji i organizacji pomocowych. W 2011r. w 4 przypadkach pracownik socjalny zainicjował postępowanie celem objęcia osoby uzależnionej przymusowym leczeniem odwykowym. Jednocześnie sporządzają wykaz dzieci z rodzin patologicznych celem skorzystania z wypoczynku letniego.

3. Szkoły

Tutejszy Ośrodek systematycznie współpracuje ze wszystkimi szkołami z naszego rejonu w celu objęcia pomocą w formie dożywiania dzieci w szkole. Współpraca ta również dotyczy szkół ponadgimnazjalnych.

4. Inne instytucje

Ścisła współpraca z instytucjami działającymi na polu pomoc: policja, sądy, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, kuratorzy zawodowi, Powiatowe Centrum pomocy Rodzinie. Współpraca ze służbą zdrowia dotycząca zapewnienia odpowiedniej opieki (lekarze, pielęgniarki, zakłady opieki leczniczej), Polskim Czerwonym Krzyżem w Morażu, oraz Stowarzyszeniami działającymi na terenie naszej gminy (weryfikacja list rodzin i osób do objęcia pomocą w formie żywności z Unii Europejskiej). Ścisła współpraca z placówkami opiekuńczymi, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną.

5. Problemy i potrzeby wynikające z realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Wobec stałego wzrostu zadań z zakresu pomocy społecznej istnieje potrzeba zwiększania udziału wydatków z budżetu miasta z przeznaczeniem na niwelowanie skutków ubożenia klientów pomocy społecznej oraz opracowanie skutecznych programów zaradczych finansowanych zwłaszcza ze środków unijnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej podpisał umowę na realizację projektu systemowego na lata 2008-2013 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, którego celem jest zwiększenie zdolności do zatrudnienia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez rozwój form aktywnej integracji.

W związku z powyższym niezbędnym będzie zapewnienie środków finansowych pochodzących z zadań własnych na zabezpieczenie wkładu własnego w tym okresie na realizację w/w programu.

Zwiększenie pomieszczeń biurowych do realizacji zadań pomocy społecznej.

Z poważaniem